

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

TECHIN

KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO
MOKYMO PLĖTROS CENTRAS

SUAUGUSIŲJŲ NEFORMALIOJO UGDYMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Šalies ataskaita. Lietuva.

2023

TURINYS

Vietoj įžangos	3
1. Galiojantys neformaliojo suaugusiųjų švietimo kokybės užtikrinimo teisės aktai Lietuvoje	5
☐ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas	5
☐ Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas.....	6
☐ Įsakymas dėl kompetencijų, įgytų neformaliojo ir savišvietos, susijusios su aukštauoju mokslu, vertinimo ir pripažinimo aukštosiose mokyklose bendrųjų principų patvirtinimo. 11	
☐ nutarimas dėl Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi plėtros 2016-2023 metų programos patvirtinimo.	14
2. Informacija apie egzistuojančias kokybės užtikrinimo ir vertinimo priemones neformaliajame suaugusiųjų mokyme Lietuvoje	15
3. Gera patirtis.....	16
4. SWOT analizės	19
5. Duomenys apie apklausos rezultatus	22
Pagrindinės išvados ir pasiūlymai.....	25

Vietoj įžangos

Kas yra neformalusis suaugusiųjų švietimas ir jo tikslinės grupės Lietuvoje? Iš pirmo žvilgsnio tai atrodytų kvailas ir netinkamas klausimas. Juk sąvoka jau seniai apibrėžta Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, dar kartą konsoliduota atnaujintu Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo įstatymu, aprašyta kituose dokumentuose ir aktyviai naudojama kasdienėje gyvenimą. Tačiau klausimas rimtas ir pagrįstas. Nes oficialių dokumentų apibrėžimas neapsaugo nuo nesusipratimų ir praktinio netikrumo.

Pirmasis nesusipratimas susijęs su pedagogų kvalifikacijos kėlimu. Daugelis Lietuvoje veikiančių suaugusiųjų neformaliojo švietimo koordinatorių (toliau – Koordinatoriai) yra ir regioninių švietimo centrų ir/ar mokytojų rengimo centrų darbuotojai. Pagrindinė jų tikslinė grupė yra mokytojai ir kiti mokytojai. Todėl koordinatorių pastangos ilgą laiką buvo nukreiptos į šios grupės poreikių tenkinimą. Platesnė suaugusiųjų neformaliojo švietimo samprata įsitvirtino pagal Memorandumo visą gyvenimą nuostatas, daugiausia dėmesio skiriant visiems suaugusiems tiek formaliojo, tiek neformalaus mokymosi metu. Taigi natūralu, kad suaugusiųjų mokymas koordinatoriams yra ir pedagogų kvalifikacijos kėlimas.

Remiantis minėtų įstatymų apibrėžimu, pedagogai tikrai patenka į suaugusiųjų neformaliojo švietimo tikslinę grupę, nes kvalifikacijos tobulinimas ir papildomų kompetencijų įgijimas yra neformaliojo suaugusiųjų švietimo objektas. Tačiau tų pačių mokymų metu Švietimo mainų paramos fondo, vykdančio ES „Erasmus+“ švietimo programas, darbuotojai aiškiai deklaravo, kad neformalusis suaugusiųjų švietimas yra suprantamas ir remiamas ne kaip pedagoginių ar kitų profesinių kompetencijų tobulinimas. Ir tai tiesa. ES „Erasmus+“ suaugusiųjų švietimo programa orientuota į plačią suaugusiųjų besimokančiųjų ir jų mokytojų auditoriją, iš kurios „iškrenta“ bendrojo lavinimo, profesinio ar aukštojo mokslo pedagogai. Jie remiami pagal kitas programas. Mokytojų kvalifikacijos kėlimą remia bendrojo lavinimo programos, profesijos mokytojų – profesijos tobulinimo, dėstytojų – aukštojo mokslo programos. Labai panaši situacija yra su nacionalinėmis programomis ir konkursais. Juk pedagogų kvalifikacija remiama mokinio krepšelio lėšomis ir konkrečių programos pedagogams. Taigi, kyla klausimas – kodėl pedagogai yra tinkama tikslinė grupė regioniniams paramos konkursams, o kodėl ne nacionaliniams ir tarptautiniams? Šis klausimas natūraliai suponuoja kitą – kas yra neformalusis suaugusiųjų švietimas?

Koordinatorių painiava suprantama. Kaip skaityti ir suprasti dokumentus? Ar pedagogus reikėtų įtraukti į numatytas veiklas, ar jiems skirti lėšų?

Antrasis nesusipratimas susijęs su Trečiojo amžiaus universitetais (toliau – TAU). Pastaraisiais metais Lietuvoje dažni skundai, kad savivaldybių administracijos suaugusiųjų švietimą supranta kaip senjorų mokymosi ir laisvalaikio poreikių tenkinimą. – O kas dar, jei ne senjorai? – tokį klausimą dažnai sulaukia koordinatoriai. Dėl to parama TAU kartais yra neproporcingai didelė (o kartais net vienintelė), palyginti su kitomis suaugusiųjų grupėmis tam tikrame regione. TAU yra labai svarbios organizacijos visoje Europoje. Jie yra aktyvūs, matomi ir girdimi. Turint omenyje sparčiai senstančią visuomenę, rūpintis pagyvenusiais žmonėmis ir juos remti yra visiškai prasminga. Tačiau, teisybės dėlei, jie yra svarbi, bet ne vienintelė neformaliojo suaugusiųjų švietimo tikslinė grupė. Jei dėmesys bus skiriamas tik jiems, nukentės ne tik kiti, bet ir susidarys iškreiptas neformaliojo suaugusiųjų švietimo vaizdas. Koordinatoriai pabrėžė, kad sutelkiant dėmesį tik į TAU pamiršamas jaunimas ir šeimos. Kartu susidaro išpūdis, kad be pedagogų kolektyvo ir senjorų nėra kitų suaugusiųjų – jaunimo, šeimų, bendruomenių, organizacijų.

Taigi, kas yra neformalusis suaugusiųjų švietimas ir jo tikslinės grupės Lietuvoje? Tikriausiai teisingas atsakymas būtų toks – būtent toks išsilavinimas yra apibrėžtas minėtuose įstatymuose. Suaugusiais laikomi visi, sulaukę 18 metų ir neformaliu būdu tenkinantys savo asmeninių ir profesinių kompetencijų tobulinimo poreikius. Šiuo atveju tikslinė grupė gali būti pedagogai, senjorai, profesijos mokytojai ir net aukštųjų mokyklų dėstytojai. Tačiau būtina atskirti įstatymu apibrėžtą sąvoką nuo sąvokos, kurią apibrėžia paramos programos, finansiniai instrumentai, donorų reikalavimai, kurie būtini aiškumui ir skaidrumui rengiant ir vertinant projektus. Bėda ta, kad skirtingų dokumentų nuostatos ne tik sukelia painiavą, bet kartais skiria tam tikrus skirtumus tarp skirtingų suaugusiųjų grupių tame pačiame regione ar bendruomenėje. Todėl kyla ne tik nesusipratimų, bet ir tam tikros konfrontacijos.

1. Galiojantys neformaliojo suaugusiųjų švietimo kokybės užtikrinimo teisės aktai Lietuvoje

□ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas

Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme nurodyta, kad švietimas – tai veikla, kuria siekiama suteikti žmogui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus. Mokymasis yra prigimtinė kiekvieno žmogaus teisė. Ugdymas, kaip asmens, visuomenės ir valstybės ateities kūrimo būdas, grindžiamas žmogaus neprilygstamos vertės pripažinimu, pasirinkimo laisve, moraline atsakomybe, demokratiniais santykiais, šalies kultūrinėmis tradicijomis. Švietimas saugo ir kuria tautos tapatumą, perduoda vertybes, kurios įprasmina žmogaus gyvenimą, darnų ir solidų visuomenės gyvenimą, valstybės pažangą ir saugumą. Švietimas geriausiai pasitarnauja tada, kai jo raida lenkia bendrą visuomenės raidą. Tai prioritetinga valstybės remiama visuomenės plėtros sritis.

Įstatymo pirmo skirsnio antrojo straipsnio 17 dalyje pateikiama sąvoka: Neformalusis švietimas - ugdymas pagal įvairias programas, skirtas ugdymo poreikiams tenkinti, kvalifikacijai kelti, papildomai kompetencijai įgyti, išskyrus formaliojo švietimo programas.

Neformaliajam suaugusiųjų švietimui taikomas Įstatymo antrojo skirsnio 16 straipsnis, kuriame nurodyta, kad:

1. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo tikslas – suteikti žmogui galimybę visą gyvenimą mokytis, tenkinti pažintinius poreikius, tobulinti įgytą kvalifikaciją, įgyti papildomų kompetencijų.
2. Neformalusis suaugusiųjų švietimas teikiamas kiekvienam jį pasirinkusiam asmeniui, ne jaunesniam kaip 18 metų.
3. Neformalųjį suaugusiųjų švietimą teisės aktų nustatyta tvarka gali vykdyti visi švietimo teikėjai. Iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų bendruosius kriterijus nustato švietimo ir mokslo ministras.
4. Asmens neformaliojo švietimo būdu įgyta kompetencija gali būti pripažįstama baigta formaliojo švietimo programos dalimi (išskyrus studijų programas) švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka arba studijų programos dalimi. - aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

5. Neformalųjį suaugusiųjų švietimą nustato Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas (toliau - Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas).

Įstatymo trečiojo skirsnio 28 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad: savivaldybė turi turėti optimalų pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų ugdymo programų teikėjų tinklą, užtikrinantį asmenų švietimą ir jų teisę į 2015 m. mokytis valstybine kalba, ir įstaigų, teikiančių pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai, tinklas. Teritorijose, kuriose savivaldybė neužtikrina asmenų teisės mokytis pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas valstybine kalba, gali būti steigiamos valstybinės mokyklos, kuriose ugdymo programos vykdomos valstybine kalba. Atitinkamai Įstatymo 58 straipsnio šeštojo skirsnio 1 dalyje nurodyta, kad: Savivaldybės atstovaujamoji institucija formuoja ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo, neformaliojo švietimo programas teikiančių mokyklų tinklą. vaikams ir suaugusiems, ir suteikia sąlygas vaikų privalomam ugdymui. Inicijuoja gyventojų poreikius atitinkančio profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo teikėjų tinklo formavimą, savarankiškai formuoja neformaliojo švietimo teikėjų tinklą.

Įstatymo šeštojo skirsnio 62 straipsnis nurodo, kad egzistuoja **Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba**, kuriame svarstomos pagrindinės neformaliojo švietimo plėtros Lietuvoje perspektyvos, atliekama neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemos plėtros projektų analizė. Bei nurodo, kad Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo tarybos nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

□ [Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas](#)

Įstatymo pirmojo skirsnio 1 straipsnyje nurodyta, kad šis įstatymas reglamentuoja neformalųjį suaugusiųjų švietimą ir tęstinį mokymąsi, jų struktūrą, organizavimą ir finansavimo pagrindus. Įstatymo tikslas – suteikti teises garantijas asmeniui realizuoti savo prigimtine teisę visą gyvenimą ugdyti asmenybę, garantuoti galimybę įgyti žinių ir gebėjimų, atrasti naujų gyvenimo prasmų, skatinti ne tik tobulinti profesinius įgūdžius, bet ir turiningai kurti laisvalaikį, būti aktyviu demokratinės visuomenės nariu.

Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. *Andragogas* - asmuo, įgijęs išsilavinimą ir valstybės nustatytas kompetencijas, patvirtinančias gebėjimą mokyti suaugusiuosius.
2. *Mokymasis visą gyvenimą* – visa mokymosi veikla bet kuriame žmogaus amžiuje, siekiant tobulinti asmenines, pilietines, socialines ir profesines kompetencijas.
3. *Neformaliojo suaugusiųjų švietimo dalyviai* - asmenys, ne jaunesni kaip 18 metų, besimokantys pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas.
4. *Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi teikėjas* - mokykla, laisvai samdomas mokytojas ar kitas švietimo teikėjas (biblioteka, muziejus, trečiojo amžiaus universitetas ir kita įstaiga, įmonė, organizacija, taip pat valstybės narės juridinis asmuo ar kita organizacija ar jų padaliniai, įsteigti Lietuvos Respublikoje), kuriems švietimas nėra pagrindinė veikla), turi teisę vykdyti neformalųjį suaugusiųjų švietimą ir tęstinį mokymąsi teisės aktų nustatyta tvarka.
5. *Neformalus suaugusiųjų švietimas* - asmens ir visuomenės interesus atitinkantis išsilavinimas pagal įvairias neformalaus suaugusiųjų švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas, teikiamas asmenims nuo 18 metų.
6. *Savęs vieta* - kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme.
7. *Tęsti mokslus* - mokymosi visą gyvenimą dalis, apimanti formalųjį, neformalųjį švietimą ir savišvietą, kai asmens įgyta kompetencija gali būti pripažinta baigta formaliojo švietimo programos dalimi.

Įstatymo pirmojo skirsnio 3 straipsnis apibrėžia tokius 3 straipsnis Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi principai:

1. *kontekstualumas* – neformalusis suaugusiųjų švietimas ir tęstinis mokymasis yra glaudžiai susiję su šalies ekonominės, socialinės, mokslinės ir kultūrinės raidos

kontekstu, kartu su juo atsinaujindamas ir tenkindamas nuolat kintančius visuomenės poreikius;

2. *lygios galimybės* - neformalusis suaugusiųjų švietimas ir tęstinis mokymasis yra socialiai teisingi, užtikrinantys lygias teises ir galimybes asmenims, nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės. priklausomybės, religijos; jos garantuoja kiekvienam asmeniui mokymosi ir tęstinio mokymosi prieinamumą, sudaro sąlygas tobulinti turimas kompetencijas, kvalifikacijas ar įgyti naujų kompetencijų;
3. *tęstinumą* – neformalusis suaugusiųjų švietimas ir nuolatinis mokymasis lanksčiai reaguoja į pokyčius ir perima gerą patirtį, sudarydami sąlygas mokytis visą gyvenimą;
4. *efektyvumas* - neformaliuoju suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu mokymu siekiama kokybiškų rezultatų sumaniai ir taupiai naudojant turimus išteklius, taikant įvairias neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo organizavimo formas, nuolat analizuojant, vertinant ir planuojant veiklą, pagrįstą efektyviu valdymu; tinkamus ir laiku priimtus sprendimus.

O Įstatymo pirmo skirsnio 4 straipsnyje nurodyta, kad pagrindiniai neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi tikslai, atsižvelgiant į valstybės vykdomą kryptingą mokymosi visą gyvenimą plėtros politiką, nustatytas veiklos kryptis ir plėtros gaires. , turi sudaryti sąlygas asmeniui:

- 1) tenkinti saviugdą poreikius;
- 2) ugdyti kūrybines galias ir gebėjimus;
- 3) įgyti ir tobulinti bendrąsias ir profesines kompetencijas;
- 4) tapti aktyviu demokratinės visuomenės nariu.

Įstatymo pirmojo skirsnio 8 straipsnyje nurodyta, kad:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau - Vyriausybė) tvirtina Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo plėtros programą, kurioje nustato pagrindines neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo plėtros kryptis.

Švietimo ir mokslo ministras, pasikonsultavęs su Lietuvos mokinių neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba ir kitais socialiniais partneriais, patvirtina Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi plėtros programos įgyvendinimo veiksmų planą 3 metams.

2. Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Švietimo ir mokslo ministro patvirtintą Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi plėtros programos įgyvendinimo veiksmų planą bei savivaldybės gyventojų, darbdavių, kitų socialinių partnerių poreikius, patvirtina 2014 m. savivaldybės neformalaus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planą ir paskiria jo įgyvendinimo koordinatorių.

3. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi teikėjai turi teisę vykdyti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programas, finansuojamas iš valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetų, šią teisę įgiję Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. Švietimas ir mokslas.

4. Kitų biudžetinių įstaigų valstybės tarnautojų ir darbuotojų kvalifikaciją gali kelti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi teikėjai, kuriems tokia teisė suteikiama teisės aktų nustatyta tvarka.

O Įstatymo pirmojo skirsnio 10 straipsnyje nurodyta, kad:

1. Neformalaus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi teikėjas ir jo savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) yra atsakingi už neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi kokybę.

2. neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi kokybės užtikrinimo, veiklos įsivertinimo, išorinio vertinimo, dalyvių pažangos ir pasiekimų įsivertinimo, finansuojamo iš valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetų, tvarką nustato Vyriausybė po 2012 m. konsultuojantis su Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba.

11 straipsnis. Asmenų neformaliojo švietimo ir savišvietos metu įgytų kompetencijų pripažinimas

1. Asmens neformalaus ugdymo ar savišvietos būdu įgyta bendroji ar specialioji kompetencija gali būti pripažįstama baigtos formaliojo ugdymo programos (išskyrus

studijų programas) arba studijų programos dalimi aukštosios mokyklos nustatyta tvarka. švietimo įstaiga.

2. Asmens neformalaus ugdymo ar savišvietos būdu įgyta bendroji ar specialioji kompetencija teisės aktų nustatyta tvarka gali būti pripažįstama ir įteisinta kaip kompetencija, reikalinga įstatymų reglamentuojamam darbui ar funkcijai atlikti.

3. Asmens bendroji ar specialioji kompetencija, įgyta neformalaus ugdymo ar savišvietos būdu, gali būti pripažinta ir įteisinta kaip kvalifikacija, atitinkanti tam tikrą Lietuvos kvalifikacijų struktūroje nustatytą lygį.

12 straipsnis. Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba

1. Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba yra ekspertų patariamoji institucija, kuri svarsto pagrindines mokymosi perspektyvas ir strategines kryptis.

Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi plėtrą ir teikia išvadas bei pasiūlymus šiais klausimais.

2. Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba sudaryta iš valstybės ir savivaldybių institucijų, darbdavių ir darbuotojų interesams atstovaujančių organizacijų bei kitų visuomenės interesus (neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi) atstovaujančių organizacijų. Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo tarybą sudaro 15 asmenų.

3. Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo tarybos nuostatus tvirtina Vyriausybė, sudėtį tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

Ir galiausiai Įstatymo trečiojo skirsnio 17 straipsnis apibrėžia neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi finansavimą ir rėmimą:

1. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi finansavimo šaltiniai:

1) valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšos;

2) darbdavio lėšos;

3) neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi dalyvio lėšos;

4) kitos lėšos.

2. Valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšos skiriamos:

- 1) finansuoti suaugusiųjų, besimokančių pagal suaugusiųjų formaliojo švietimo programas suaugusiųjų bendrojo lavinimo mokykloje, švietimą pagal Vyriausybės patvirtintą mokinio krepšelio metodiką;
- 2) finansuoti suaugusiųjų, besimokančių pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programas, švietimą pagal Vyriausybės patvirtintas finansavimo metodikas;
- 3) Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi plėtros programos įgyvendinimo priemonių ir veiksmų planą įgyvendinančiosioms institucijoms.

3. Valstybės tarnautojų ir kitų biudžetinių įstaigų darbuotojų profesinei kvalifikacijai kelti lėšos skiriamos iš valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetų valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetų įstatymų arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. ministrai pagal valdymo sritį.

4. Darbdavys, skyręs lėšų darbuotojų neformaliajam švietimui ir tęstiniam mokymuisi, jų kvalifikacijai kelti, Vyriausybės nustatyta tvarka gali gauti valstybės paramą iš dalies finansuoti patirtas išlaidas.

- *Isakymas dėl kompetencijų, įgytų neformaliojo ir savišvietos, susijusios su aukštoju mokslu, vertinimo ir pripažinimo aukštosiose mokyklose bendrųjų principų patvirtinimo.*

1. Aukštosios mokyklos, siekdamos užtikrinti asmenų teisę mokytis visą gyvenimą ir taip padidinti galimybes darbo rinkoje, gali vertinti ir pripažinti asmenų neformaliojo ir savišvietos būdu įgytas kompetencijas (toliau – kompetencijos).

2. Šiame dokumente vartojamos sąvokos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo įstatyme bei teisės aktuose. juos įgyvendinančius aktus.

3. Aukštosios mokyklos asmenų įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka savo nustatyta tvarka, vadovaudamosi šiais bendraisiais principais:

3.1. Prieinamumo principas. Suinteresuoti asmenys gali siekti, kad jų įgytos kompetencijos būtų įvertintos ir pripažintos. Prieinamumas – tai vertinimo vietos geografinis prieinamumas, lygių galimybių užtikrinimas, vertinimo procedūros esmės ir specifikos išaiškinimas, galimų vertinimo rezultatų aptarimas.

3.2. Lankstumo principas. Taikoma vertinimo metodika leidžia įvertinti asmens įgytas kompetencijas nepriklausomai nuo to, kur ir kaip jos įgytos, suteikia galimybę individualizuoti studijų kelius asmeniui, į aukštojo mokslo sistemą patenka iš įvairių sluoksnių: praktinės veiklos, neformalųjį švietimą teikiančių institucijų, kitų šalių ir kt., t.y.

3.3. Skaidrumo ir objektyvumo principas. Asmens įgytos kompetencijos vertinamos derinant ir derinant įvairius vertinimo metodus ir vengiant subjektyvaus vertintojo požiūrio į vertinimo procedūras, kriterijus ar asmenį, kurio kompetencijos vertinamos. Asmeniui pateikiamas atsiliepimas apie priimtą sprendimą ir galimybė pateikti apeliaciją.

3.4. Palyginamumo principas. Asmens įgytos kompetencijos vertinamos pagal laukiamus studijų rezultatus, aprašytus atitinkamoje studijų programoje.

3.5. Savanoriškumo principas. Vertinimu suinteresuotas asmuo, savo noru apsisprendęs dalyvauti vertinimo procese, yra atsakingas už pateiktus dokumentus ir papildomą informaciją, patvirtinančią įgytas kompetencijas vertinimui, yra motyvuotas, pasirengęs vertinimo procedūrai ir, jei siekia įgyti aukštąjį išsilavinimą, kvalifikaciją, sąmoningai planuoja tolesnes studijas aukštosiose mokyklose.

4. Aukštosioms mokykloms rekomenduojama asmens įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procesą organizuoti etapais:

4.1. Informacija. Asmuo supažindinamas su vertinimo principais, tvarka, vertinimo sąlygomis, galimais vertinimo rezultatais, individualius poreikius atitinkančiomis studijomis. Asmuo nusprendžia dalyvauti įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūroje.

4.2. Konsultavimas. Vertinimo procedūrai žmogus ruošiasi konsultuodamas grupėje arba individualiai. Asmeniui išsamiai pristatoma kompetencijų vertinimo ir pripažinimo tvarka bei paaiškinama, kaip parengti įgytų kompetencijų įrodymų rinkinį (portfelį), kaip pasiruošti vertinamajam pokalbiui ar kitais metodais atliekamam vertinimui.

- 4.3. Įvertinimas. Asmens įgytų kompetencijų įrodymai analizuojami ir asmens įgytų kompetencijų atitiktis atitinkamoje studijų programoje nustatytiems studijų rezultatams bei šio atitikimo mastas nustatomas taikant įvairius vertinimo metodus.
- 4.4. Sprendimų priėmimas (vertinimas). Nustatoma, ar asmens pateiktų įrodymų pakanka įgytoms kompetencijoms pagrįsti ir/ar kokie studijų programos moduliai (dalykai) gali būti įskaityti. Sprendimą dėl pripažintų asmens kompetencijų ir/ar įskaitomų studijų modulių (dalykų) priima vertintojas arba vertinimo komisija.
5. Aukštajame moksle vertinamos įvairiose aplinkose įgytos kompetencijos: dirbant, keliant kvalifikaciją, dalyvaujant įvairių organizacijų ir grupių veikloje, vykdant savanorišką veiklą, atliekant bendruomenei naudingus darbus, studijuojant neformalųjį švietimą teikiančiose institucijose, 2013 m. arba savarankiškai, saviugda ar kitu būdu ir kurį asmuo gali pagrįsti ir įrodyti kaip lygiavertį modulių (dalykų) studijų rezultatams.
6. Jeigu asmuo siekia įgyti aukštojo mokslo kvalifikaciją, skaičiuojami atitinkamos studijų programos moduliai (dalykai), pakanka asmens pateiktų kompetencijų įrodymų ir (arba) įvairiais vertinimo metodais nustatytų kandidato įgytų kompetencijų. tyrimo rezultatams pagrįsti.
7. Įvertinusi ir pripažinusi asmens įgytas kompetencijas, aukštoji mokykla jas patvirtina atitinkamu dokumentu, kuriame nurodomas įgytų studijų kreditų skaičius. Jeigu asmuo siekia įgyti aukštojo mokslo kvalifikaciją, studijų moduliai (dalykai) ir atitinkamas studijų kreditų skaičius įskaitomi į numatomą studijų programą.
8. Trūkus informacijos asmeniui suteikiama galimybė per nustatytą laiką pateikti papildomus įrodymus apie įgytas kompetencijas ir (arba) asmens kompetencijos įvertinamos papildomais metodais.
9. Nepateikus įrodymų arba nustačius, kad asmens įgytos kompetencijos neatitinka studijų programoje nustatytų studijų rezultatų, asmens įgytos kompetencijos nepripažįstamos. Asmeniui turi būti suteikta informacija apie galimybes tobulinti kompetencijas.
10. Jeigu asmuo nesutinka su sprendimu dėl įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo, jis turi teisę paduoti apeliaciją aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

- [nutarimas dėl Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi plėtros 2016-2023 metų programos patvirtinimo.](#)

Strateginis programos tikslas yra sukurti ir plėtoti prieinamą, socialiai teisingą švietimo sistemą, garantuojančią neformalųjį suaugusiųjų švietimą ir nuolatinį mokymąsi bei atitinkančią asmens ir visuomenės poreikius, veikiančius darbo rinkoje atviroje pilietinėje visuomenėje. **Programos tikslai** 1. sukurti ir plėtoti darnią suaugusiųjų švietimo sistemą; 2. derinti mokymąsi visą gyvenimą su šalies ekonomikos ir visuomenės poreikiais.

Veikla (užduotys) pirmajam Programos tikslui pasiekti:

1. sukurti finansinių, teisinių, organizacinių paskatų sistemą, leidžiančią formuotiis glaudesniai švietimo teikėjų tinklui, įskaitant neformaliojo suaugusiųjų švietimo finansavimo, informavimo ir konsultavimo mechanizmą, numatyti švietimo priemones įvairovei ir kokybei užtikrinti. pasiūlymo;
2. plėtoti mokymosi visą gyvenimą paslaugas, ypač asmenims, gyvenantiems mažuose miesteliuose ir kaimuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytoje teritorijose, kuriose socialinė ir ekonominė nelygybė yra didžiausia, ir paskirti neformaliojo suaugusiųjų švietimo koordinatorius. ir tęstinis mokymasis savivaldybėse;
3. sudaryti sąlygas suaugusiems įgyti bendrąsias kompetencijas ir formuoti jiems teigiamas mokymosi visą gyvenimą nuostatas, plėtoti formaliojo ir savaiminio ugdymo galimybes, skaitmeninio mokymosi turinį ir programas, sukurti savaiminio ir praktinio mokymosi metu įgytų kompetencijų pripažinimo mechanizmus.

Veikla (užduotys) antrajam Programos tikslui pasiekti:

1. Skatinti mokymosi visą gyvenimą įvairovę pagal šalies ūkio ir visuomenės poreikius, ugdyti veiklos tęstinumo gebėjimus ir kurti lanksčią prieinamumo sistemą, užtikrinti švietimo kokybę, stiprinti kultūros įstaigų galimybes ir verslui dalyvauti tarptautiniame suaugusiųjų kompetencijų vertinime PIAAC (Programa for the International Assessment of Adult Competencies), kurį organizuoja Ekonominio ir socialinio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO).

2. Stiprinti motyvaciją mokytis – mokymąsi visą gyvenimą sieti su besimokančiųjų pasirinkimais, sukurti finansinės paramos sistemą. Plėtoti mokymosi visą gyvenimą ir darbo patirties vientisumą, ypač atliekant stažuotes, stažuotes, profesinį mokymą ir įvedant pameistrystę. Sukurti ir pradėti taikyti įvairiais mokymosi būdais įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą.
3. Sudaryti sąlygas asmenims savarankiškai tvarkyti savo karjerą – teikti individualizuotą įvairių formų pagalbą, organizuoti socialinę reklamą realioje ir virtualioje aplinkoje, įskaitant ekspertinius vertinimus ir tiekimo galimybes. Inicijuoti ir remti kokybišką studijų programų, profesijų populiarinimą, bendrojo ir tęstinio profesinio mokymo kompetencijų paslaugų suaugusiems ugdymą aukštosiose mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose.
4. Tobulinti andragoginių kompetencijų ir pedagoginių psichologinių žinių įgijimą, įgyvendinant neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas.

2. Informacija apie egzistuojančias kokybės užtikrinimo ir vertinimo priemones neformaliajame suaugusiųjų mokyme Lietuvoje

Pirmosios dalies 10 straipsnis [*Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas*](#) nurodo, kad:

1. Neformalaus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi teikėjas ir jo savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) yra atsakingi už neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi kokybę.

2. neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi kokybės užtikrinimo, veiklos įsivertinimo, išorinio vertinimo, dalyvių pažangos ir pasiekimų įsivertinimo, finansuojamo iš valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetų, tvarką nustato Vyriausybė po 2012 m. konsultuojantis su Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba.

ir 11 straipsnis. Asmenų neformaliojo švietimo ir savišvietos metu įgytų kompetencijų pripažinimas

1. Asmens neformalaus ugdymo ar savišvietos būdu įgyta bendroji ar specialioji kompetencija gali būti pripažįstama baigtos formaliojo ugdymo programos (išskyrus

studijų programas) arba studijų programos dalimi aukštosios mokyklos nustatyta tvarka. švietimo įstaiga.

2. Asmens neformalaus ugdymo ar savišvietos būdu įgyta bendroji ar specialioji kompetencija teisės aktų nustatyta tvarka gali būti pripažįstama ir įteisinta kaip kompetencija, reikalinga įstatymų reglamentuojamam darbui ar funkcijai atlikti.

3. Asmens bendroji ar specialioji kompetencija, įgyta neformalaus ugdymo ar savišvietos būdu, gali būti pripažinta ir įteisinta kaip kvalifikacija, atitinkanti tam tikrą Lietuvos kvalifikacijų struktūroje nustatytą lygį.

3. Gera patirtis

Lietuvoje veikia suaugusiųjų neformaliojo švietimo koordinatorių (toliau – Koordinatorius) tinklas, dirbantis kiekvienoje šalies savivaldybėje.

Tačiau neturėdami konkretaus darbo apibrėžimo, savivaldybės koordinatoriai juos interpretuoja savaip. Diskutuodami ir dalindamiesi savo patirtimi, jie retai vartoja žodžius „pareigos“, „koordinavimas“. Dažniau sakoma: „paskirta ir/ar papildoma veikla“, „primesta atsakomybė“. Savo darbą jis dažniausiai apibūdina taip: „Renkuosi informaciją iš neformaliojo švietimo organizacijų veiklos planui sudaryti“; „Ruošiu veiksmų planą“; „Organizuoju renginius“, „Rašau ir pateikiu veiklos plano įgyvendinimo ataskaitą“. Retesniais atvejais – „Tiruoju aplinką ir suaugusiųjų poreikius“, dar retesniais – „Ruošiu patariamąsios tarybos posėdžius“; „Dalyvauju savivaldybės strateginio planavimo veikloje“. Dauguma organizacinių veiklų atliekamos individualiai, prisiimant asmeninę (jei pareigybė priskirta asmeniui) arba kolektyvinę (jei funkcija priskirta organizacijai) atsakomybę. Tais atvejais, kai pavestos pareigos baigiasi su kalendoriniais metais ir nepratęsiamos naujais, ne prisiimama deleguota, savanoriška atsakomybė. Juk dauguma Koordinatorių dirba be papildomo atlygio, t.y., be atskiros darbo sutarties.

Kadangi nei asmeninė Koordinatorių patirtis, nei oficialūs dokumentai nieko nesako apie neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi koordinavimą, Lietuvoje bandoma pasižiūrėti, kaip suaugusiųjų švietimo organizacijų dokumentuose apibrėžiama koordinavimo funkcija ir (ar) pozicija 2007 m. Kitos šalys. Jų analizė leidžia išskirti šias bendras tendencijas ir praktiką:

1. Organizavimo, administravimo, įgyvendinimo ir koordinavimo funkcijos įvardijamos ir išskiriamos atsižvelgiant į organizacijos poreikius;
2. Koordinavimas apima įvairių veiklų, programų, o taip pat ir finansų koordinavimą tam tikru lygiu (pvz.: organizacijos, valstybės, bendruomenės);
3. Koordinatoriaus pareigos paprastai neapsiriboja vien koordinavimu – jie strateguoja, planuoja, organizuoja, vertina ir stebi;
4. Patys Koordinatoriai aktyviai neįsitraukia į veiklą ir nesinaudoja parama, t.y., nekonkuruoja su suaugusiųjų švietimo paslaugų dalyviais ir paslaugų teikėjais;
5. Jeigu Koordinatorius yra atsakingas už savivaldybės/valstybės suaugusiųjų švietimą, tai jis yra jos darbuotojas/tarnautojas, tiesiogiai pavaldus aukštesniam administracijos pareigūnui;
6. Koordinatoriai aktyviai dalyvauja strateginiame planavime - nustato tikslinių grupių poreikius ir derina juos su organizacijų/savivaldybių strateginio planavimo dokumentais, teikia finansavimą ir sudaro biudžetą;
7. Koordinatoriaus pareigoms dažniausiai keliami šie bendrieji reikalavimai – gebėjimas motyvuoti ir bendradarbiauti; išmanyti suaugusiųjų švietimą (ar tam tikras jo programas); gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu; gebėjimas rinkti, analizuoti, sintezuoti ir vertinti įvairią informaciją; gebėjimas planuoti ir organizuoti; koordinuoti tinklo veiklą; laikytis profesinės etikos standartų. Taip pat minimi kūrybinio ir kritinio mąstymo įgūdžiai, lyderystė, finansų ir naujų technologijų žinios ir kt.;
8. Formalus išsilavinimas ir patirties reikalavimai - tam tikros krypties bakalauro arba magistro kvalifikacinis laipsnis (jei darbas specializuotas); kelerių metų panašaus darbo patirtis;
9. Nustatomas savaitinis darbo laikas (vidutiniškai 35-40 val.), įskaitant vakarus ir savaitgalius (jei yra toks poreikis);
10. Atlyginimas nurodomas nuo... iki... priklausomai nuo turimos kompetencijos ir patirties;
11. Nurodomos ateities karjeros galimybės.

Šis suvestinis sąrašas pateikiamas trimis tikslais. Pirma, iliustruoti, kaip suprantamos koordinatoriaus funkcijos ir (arba) pareigos. Antra, atkreipkite dėmesį į šių pareigų ir (arba)

funkcijų svarbą. Akivaizdu, kad šis darbas tikrai vertinamas. Aukšti reikalavimai liudija apie didelį dėmesį suaugusiųjų švietimui. Jie taip pat yra puiki kandidatų įsivertinimo priemonė – aiškus jų turimų ir ugdomų/įgyjamų kompetencijų sąrašas. Ir trečia, pasiūlyti nustatyti bent minimalius reikalavimus koordinatoriaus pareigoms užimti (nepamirštant dviejų paskutinių punktų). Tai būtų konkretus žingsnis ir aiškus ženklas, kad Koordinatoriaus darbas toks pat svarbus, kaip ir kitų pareigas ir atsakomybę apibrėžusių savivaldybių švietimo specialistų.

Šiuo metu Lietuvoje vyraujanti praktika skirti koordinavimo funkcijas (dažnai be papildomo atlygio ir laiko darbams atlikti) tikrai gali apsiriboti koordinavimu, bet ne viskuo, ko realiai tikimasi ir tikimasi iš Koordinatoriaus. Todėl labai svarbu būtų apibrėžti, kas įeina į koordinatoriaus funkcijas ir pareigas, nepamirštant jų atskirti. Po visko, *derinant ir rengia, kuriant ir jungiantis* nėra tapačios sąvokos.

4. SWOT analizės

Išvados dėl esminių pokyčių	Argumentai (problemos, iššūkiai, rodikliai, veiksniai)	SSGG
1. Sukurti ir plėtoti darnią suaugusiųjų švietimo sistemą		
1.1. Sukurti finansinių, teisinių ir organizacinių paskatų sistemą, leidžiančią formuoti glaudesniam švietimo teikėjų tinklui, įskaitant neformaliojo suaugusiųjų švietimo finansavimo, tarpinstitucinio koordinavimo, informavimo ir konsultavimo mechanizmą, numatyti priemones užtikrinti švietimo pasiūlos įvairovę ir kokybę.	Lietuvos aukštosiose mokyklose veikia tęstinio mokymo skyriai	jėga
	demografiniai pokyčiai, pavyzdžiui, senėjanti visuomenė, mažina švietimo paslaugų poreikį	grėsmė
	aukštojo mokslo studijų programos pritaikytos neformaliajam suaugusiųjų švietimui	galimybė
	profesinio mokymo įstaigos yra nepakankamai orientuotos ir atviros įvairaus amžiaus ir skirtingų poreikių suaugusiems	silpnumas
1.2. Plėtoti mokymosi visą gyvenimą paslaugas, ypač žmonėms, gyvenantiems mažuose miesteliuose ir kaimuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytose teritorijose, kuriose socialinė ir ekonominė nelygybė yra didžiausia, ir paskirti suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinatorius. savivaldybėse.	suaugusiųjų bendrojo ugdymo programas vykdo suaugusiųjų švietimo centrai savivaldybėse arba bendrojo lavinimo mokyklų struktūriniai padaliniai	jėga
	kai kuriuose regionuose, ypač kaimuose, suaugusiesiems nesuteikiama galimybė dalyvauti savarankiško, neformalaus mokymosi procese.	silpnumas
	skiria neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo koordinatorius savivaldybėse	galimybė
	kaime ar atokiose vietovėse suaugusiųjų švietimo galimybės yra ribotos ir sunku mokslą derinti su kasdieniu gyvenimu	grėsmė

Išvados dėl esminių pokyčių	Argumentai (problemos, iššūkiai, rodikliai, veiksniai)	SSGG
1.3. Sudaryti sąlygas suaugusiems įgyti bendrąsias kompetencijas ir formuoti jiems teigiamas mokymosi visą gyvenimą nuostatas, plėtoti formaliojo ir savišvietos galimybes, skaitmeninį mokymosi turinį ir programas, sukurti neformalaus ir praktinio mokymosi metu įgytų kompetencijų pripažinimo mechanizmus.	gitizuojant neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo turinį ir programas	jėga
	besimokantieji teigiamai vertina nuolatinį žinių ir įgūdžių tobulinimą kaip įsidarbinimo ir tobulėjimo sąlygą	galimybė
	nėra veiksmingo neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir kokybės vertinimo mechanizmo	grėsmė
	nedaug dalyvių kompetencijų pripažinimo procese	silpnumas
2. Mokymąsi visą gyvenimą derinti su šalies ekonomikos ir visuomenės poreikiais		
2.1. Skatinti mokymosi visą gyvenimą įvairovę, atitinkančią šalies ūkio ir visuomenės poreikius bei veiklos tęstinumo gebėjimus, kurti lanksčią prieinamumo sistemą, užtikrinti švietimo kokybę, didinti kultūros įstaigų ir verslo galimybes siekti savo veiklos tęstinumo. dalyvauti tarptautiniame suaugusiųjų kompetencijų tyrime (PIAAC)	aukštosios mokyklos per mažai dėmesio skiria darbo rinkos poreikiams, nepakankamai bendraujama su darbdaviais	silpnumas
	dalyvauti mokymosi visą gyvenimą veikloje neskiriama pakankamai lėšų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų	grėsmė
	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) kviečia Lietuvą dalyvauti tarptautiniame suaugusiųjų kompetencijų tyrime (PIAAC)	galimybė
	neformalųjį suaugusiųjų švietimą teikia daugiau nei 1000 skirtingų švietimo teikėjų	jėga
2.2. Stiprinti motyvaciją mokytis – mokymąsi visą gyvenimą sieti su besimokančiųjų pasirinkimais, sukurti finansinės paramos sistemą. Plėtoti mokymosi visą gyvenimą ir darbo patirties vientisumą, ypač atliekant stažuotes, stažuotes, profesinį mokymą, diegti	kaimo gyventojai, turintys mažesnę išsilavinimą, mažesnes pajamas, ypač susidūrę su neigiama mokymosi patirtimi ar socializacijos problemomis, stokoja mokymosi motyvacijos	grėsmė
	besimokantieji gali pasinaudoti ES švietimo programų, Nordplus Adult, Norvegijos ir Europos ekonominės erdvės finansinių mechanizmų bei kitų programų teikiamomis	galimybė

Išvados dėl esminių pokyčių	Argumentai (problemos, iššūkiai, rodikliai, veiksniai)	SSGG
pameistrystę; sukurti ir pradėti taikyti įvairiais mokymosi būdais įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą.	galimybėmis.	
	tik iki 30 procentų suaugusiųjų dalyvauja mokymosi procese (ypač regionuose): nėra iniciatyvos, poreikio ar sąlygų, trūksta motyvacijos	silpnumas
	didinama suaugusiųjų motyvacija mokytis – mokymasis visą gyvenimą siejamas su besimokančiųjų pasirinkimais, sukuriama finansinės paramos sistema, skatinanti dalyvauti mokymosi visą gyvenimą veikloje.	jėga
2.3. Sudaryti sąlygas asmenims savarankiškai tvarkyti savo karjerą – teikti individualizuotą įvairių formų pagalbą, organizuoti socialinę reklamą realioje ir virtualioje aplinkoje, įskaitant ekspertinius įvertinimus ir pasiūlymo galimybes; inicijuoti ir remti kokybišką studijų programų, profesijų populiarinimą, suaugusiųjų bendrojo ir tęstinio profesinio mokymo kompetencijų ugdymą aukštosiose mokyklose, profesinio mokymo įstaigose.	trūksta informacijos apie praktinius suaugusiųjų švietimo aspektus, kvalifikacijos tobulinimo renginius	silpnumas
	Teikti kokybiškas karjeros paslaugas realioje ir virtualioje aplinkoje teikiama ES struktūrinių fondų parama	jėga
	sudaromos sąlygos asmeniui įgyti kompetencijų valdyti asmeninę karjerą, leidžiančias sėkmingai pasirinkti ir pasinaudoti mokymosi, studijų ir darbo galimybėmis.	galimybė
	ugdymas karjerai tapatinamas su visomis orientavimo (karjeros) paslaugomis	grėsmė
2.4. Tobulinti andragoginių kompetencijų ir pedagoginių psichologinių žinių įgijimą, įgyvendinant neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas.	tobulinamas andragoginių kompetencijų, taip pat pedagoginių psichologinių žinių įgijimas	jėga
	LR Švietimo ir mokslo ministerija patvirtino Andragogo profesinės veiklos aprašą 2013 m.	galimybė
	praktikai vadovaujantys asmenys darbo rinkoje turi per mažai andragoginių kompetencijų	silpnumas
	didėjant suaugusiųjų švietimo paklausai, gali trūkti andragogų	grėsmė

5. Duomenys apie apklausos rezultatus

Vaizdas iš automatinės apklausos įrankio (LT)	Vertimas ir rezultatų pristatymas												
<p>1. Kokią įstaigą Jūs atstovaujate?</p> <table border="1"> <tr> <td>Suaugusiųjų neformaliojo švietimo nacionalinio lygmens politiką formuojančią ar įgyvendinančią įstaigą</td> <td>32</td> <td></td> <td>32,5%</td> </tr> <tr> <td>Suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas įgyvendinančią / mokymą organizuojančią įstaigą</td> <td>59</td> <td></td> <td>64,8%</td> </tr> <tr> <td>Viso atsakymų</td> <td>91</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Suaugusiųjų neformaliojo švietimo nacionalinio lygmens politiką formuojančią ar įgyvendinančią įstaigą	32		32,5%	Suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas įgyvendinančią / mokymą organizuojančią įstaigą	59		64,8%	Viso atsakymų	91			<p>Kokiai institucijai atstovaujate?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Institucija, formuojanti ar įgyvendinanti suaugusiųjų neformaliojo švietimo politiką nacionaliniu lygiu (32 dalyviai, 32,5% visų dalyvių) - Neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokymus vykdanči / organizuojanti institucija (59 dalyviai, 64,8% visų dalyvių) <p>Iš viso 91 dalyvis.</p>
Suaugusiųjų neformaliojo švietimo nacionalinio lygmens politiką formuojančią ar įgyvendinančią įstaigą	32		32,5%										
Suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas įgyvendinančią / mokymą organizuojančią įstaigą	59		64,8%										
Viso atsakymų	91												
<p>2. Ar sutinkate, kad informacijos apie neformaliojo suaugusiųjų mokymosi kokybės užtikrinimą vertinimą pakanka kuriant ir įgyvendinant neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programas?</p> <table border="1"> <tr> <td>Taip, informacijos pakanka</td> <td>47</td> <td></td> <td>51,6%</td> </tr> <tr> <td>Ne, reikia daugiau pagalbines informacijos</td> <td>44</td> <td></td> <td>48,4%</td> </tr> <tr> <td>Viso atsakymų</td> <td>91</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Taip, informacijos pakanka	47		51,6%	Ne, reikia daugiau pagalbines informacijos	44		48,4%	Viso atsakymų	91			<p>1. Ar sutinkate, kad informacijos apie neformaliojo suaugusiųjų mokymosi kokybės užtikrinimą ir vertinimą pakanka kuriant ir</p>
Taip, informacijos pakanka	47		51,6%										
Ne, reikia daugiau pagalbines informacijos	44		48,4%										
Viso atsakymų	91												

	<p>įgyvendinant neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programas?</p> <p>a) Taip, informacijos pakanka (47 dalyviai, 51,9% visų dalyvių)</p> <p>b) Ne, reikia daugiau pagalbos informacijos (44 dalyviai, 48,1% visų dalyvių)</p>																														
<p>3. Kokie yra svarbiausi kokybės kriterijai kuriant ir įgyvendinant neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programas? (daug galimų variantų)</p> <table border="1"> <tr> <td>Apibrėžti mokymosi rezultatai</td> <td>57</td> <td>21,2%</td> </tr> <tr> <td>Mokymo programos turinys atitinka mokymosi rezultatus</td> <td>44</td> <td>16,9%</td> </tr> <tr> <td>Pakankamai materialinių išteklių</td> <td>41</td> <td>15,2%</td> </tr> <tr> <td>Mokytojų / lektorių darbo patirtis</td> <td>57</td> <td>21,2%</td> </tr> <tr> <td>Grįžtamąjį ryšį rinkimas iš besimokančiųjų</td> <td>49</td> <td>18,2%</td> </tr> <tr> <td>Įtraukiojo ugdymo elementų taikymas</td> <td>20</td> <td>7,6%</td> </tr> <tr> <td>Kita</td> <td>1</td> <td>0,4%</td> </tr> <tr> <td>Viso atsakymų</td> <td>269</td> <td></td> </tr> </table> <p>Kiti atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetencijų atitikimas Valstybės kryptims, nedubliavimas jau turimų 	Apibrėžti mokymosi rezultatai	57	21,2%	Mokymo programos turinys atitinka mokymosi rezultatus	44	16,9%	Pakankamai materialinių išteklių	41	15,2%	Mokytojų / lektorių darbo patirtis	57	21,2%	Grįžtamąjį ryšį rinkimas iš besimokančiųjų	49	18,2%	Įtraukiojo ugdymo elementų taikymas	20	7,6%	Kita	1	0,4%	Viso atsakymų	269		<p>2. Kokie yra svarbiausi kokybės kriterijai kuriant ir įgyvendinant neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programas?</p> <p>a) Apibrėžti mokymosi rezultatai (57 dalyviai)</p> <p>b) Mokymo programos turinys pagal mokymosi rezultatus (44 dalyviai)</p> <p>c) Pakankamai materialinių išteklių (41 dalyvis)</p> <p>d) Auklėtojų darbo patirtis (57 dalyviai)</p> <p>e) Atsiliepiamų rinkimas iš besimokančiųjų (49 dalyviai)</p> <p>f) Inkluzinis ugdymas (20 dalyvių)</p> <p>g) Kita (nurodykite (1 dalyvis)): <i>kompetencijų atitikimas valstybės kryptims, esamų nedubliavimas.</i></p>						
Apibrėžti mokymosi rezultatai	57	21,2%																													
Mokymo programos turinys atitinka mokymosi rezultatus	44	16,9%																													
Pakankamai materialinių išteklių	41	15,2%																													
Mokytojų / lektorių darbo patirtis	57	21,2%																													
Grįžtamąjį ryšį rinkimas iš besimokančiųjų	49	18,2%																													
Įtraukiojo ugdymo elementų taikymas	20	7,6%																													
Kita	1	0,4%																													
Viso atsakymų	269																														
<p>4. Kurios iš neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programų kokybės užtikrinimo ir vertinimo temų papildomos pagalbinės medžiagos reikia labiausiai? (daug galimų variantų)</p> <table border="1"> <tr> <td>Mokymosi rezultatų apibrėžimas</td> <td>17</td> <td>7,1%</td> </tr> <tr> <td>Ugdymo programos turinio formavimas</td> <td>15</td> <td>6,3%</td> </tr> <tr> <td>Materialiniai ištekliai</td> <td>7</td> <td>2,9%</td> </tr> <tr> <td>Mokytojų / lektorių darbo patirtis</td> <td>14</td> <td>5,9%</td> </tr> <tr> <td>Grįžtamąjį ryšį iš besimokančiųjų rinkimas</td> <td>31</td> <td>13%</td> </tr> <tr> <td>Įtraukiojo ugdymo elementų taikymas</td> <td>37</td> <td>15,9%</td> </tr> <tr> <td>Mokymo rezultatų vertinimas</td> <td>45</td> <td>18,9%</td> </tr> <tr> <td>Įvertinimo procedūros</td> <td>71</td> <td>29,8%</td> </tr> <tr> <td>Kita</td> <td>1</td> <td>0,4%</td> </tr> <tr> <td>Viso atsakymų</td> <td>238</td> <td></td> </tr> </table> <p>Kiti atsakymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Negaliu atsakyti 	Mokymosi rezultatų apibrėžimas	17	7,1%	Ugdymo programos turinio formavimas	15	6,3%	Materialiniai ištekliai	7	2,9%	Mokytojų / lektorių darbo patirtis	14	5,9%	Grįžtamąjį ryšį iš besimokančiųjų rinkimas	31	13%	Įtraukiojo ugdymo elementų taikymas	37	15,9%	Mokymo rezultatų vertinimas	45	18,9%	Įvertinimo procedūros	71	29,8%	Kita	1	0,4%	Viso atsakymų	238		<p>3. Kurios iš neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programų kokybės užtikrinimo ir vertinimo temų papildomos pagalbinės medžiagos reikia labiausiai?</p> <p>a) Mokymosi rezultatų apibrėžimas (17 dalyvių)</p> <p>b) Mokymo programos turinio formavimas (15 dalyvių)</p> <p>c) Materialiniai ištekliai (7 dalyviai)</p> <p>d) Auklėtojų darbo patirtis (14 dalyvių)</p>
Mokymosi rezultatų apibrėžimas	17	7,1%																													
Ugdymo programos turinio formavimas	15	6,3%																													
Materialiniai ištekliai	7	2,9%																													
Mokytojų / lektorių darbo patirtis	14	5,9%																													
Grįžtamąjį ryšį iš besimokančiųjų rinkimas	31	13%																													
Įtraukiojo ugdymo elementų taikymas	37	15,9%																													
Mokymo rezultatų vertinimas	45	18,9%																													
Įvertinimo procedūros	71	29,8%																													
Kita	1	0,4%																													
Viso atsakymų	238																														

	<p>e) Atsiliepiamų rinkimas (31 dalyvis)</p> <p>f) Inkluzinis ugdymas (37 dalyviai)</p> <p>g) Mokymosi rezultatų vertinimas (45 dalyviai)</p> <p>h) Savęs vertinimo procedūros (71 dalyvių)</p> <p>i) Kita (nurodykite (1 dalyvis):<i>negaliu atsakyti</i>).</p>															
<p>5. Kokių pagalbos priemonių reikia neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programų teikėjams ir pedagogams, siekiant pagerinti neformaliojo švietimo programų kokybę? (daug galimų variantų)</p> <table border="1"> <tr> <td>Informacinė medžiaga – bukletai, informaciniai biuleteniai, metodikos, gairės</td> <td>9</td> <td>7.2%</td> </tr> <tr> <td>Mokomoji medžiaga</td> <td>43</td> <td>34.4%</td> </tr> <tr> <td>Įsivertinimo priemonė</td> <td>72</td> <td>57.6%</td> </tr> <tr> <td>Kita</td> <td>1</td> <td>0.8%</td> </tr> <tr> <td>Viso atsakymų</td> <td>125</td> <td></td> </tr> </table> <p>Kiti atsakymai: • <i>Negaliu atsakyti</i></p>	Informacinė medžiaga – bukletai, informaciniai biuleteniai, metodikos, gairės	9	7.2%	Mokomoji medžiaga	43	34.4%	Įsivertinimo priemonė	72	57.6%	Kita	1	0.8%	Viso atsakymų	125		<p>4. Kokių pagalbos priemonių reikia neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programų teikėjams ir pedagogams, siekiant pagerinti neformaliojo švietimo programų kokybę?</p> <p>a) Informacinė medžiaga – bukletai, informaciniai biuleteniai, metodikos, gairės (9 dalyviai)</p> <p>b) Mokymo medžiaga (43 dalyviai)</p> <p>c) Įsivertinimo įrankis (72 dalyviai)</p> <p>d) Kita (nurodykite (1 dalyvis):<i>negaliu atsakyti</i>).</p>
Informacinė medžiaga – bukletai, informaciniai biuleteniai, metodikos, gairės	9	7.2%														
Mokomoji medžiaga	43	34.4%														
Įsivertinimo priemonė	72	57.6%														
Kita	1	0.8%														
Viso atsakymų	125															
<p>6. Ar reikalinga informacinė kampanija apie kokybę, kokybės vertinimą, kokybės įsivertinimą, besimokančiųjų suaugusiųjų atsiliepimus tarp neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programų teikėjų ir ugdytojų, siekiant skatinti programų kokybę?</p> <table border="1"> <tr> <td>Taip</td> <td>63</td> <td>69.2%</td> </tr> <tr> <td>Ne</td> <td>27</td> <td>29.7%</td> </tr> <tr> <td>Kita</td> <td>1</td> <td>1.1%</td> </tr> <tr> <td>Viso atsakymų</td> <td>91</td> <td></td> </tr> </table> <p>Kiti atsakymai: • <i>Taip reikia, bet programų kokybei užtikrinti reikia ne tik to, kas išvardinta klausime, bet svarbu ir duomenys apie realų suaugusiųjų tarpe esantį, mokymo[si] poreikį</i></p>	Taip	63	69.2%	Ne	27	29.7%	Kita	1	1.1%	Viso atsakymų	91		<p>5. Ar reikalinga informacinė kampanija apie kokybę, kokybės vertinimą, kokybės įsivertinimą, suaugusiųjų grįžtamąjį ryšį tarp neformaliojo suaugusiųjų mokymosi programų teikėjų ir ugdytojų, siekiant skatinti programų kokybę?</p> <p>a) Taip (63 dalyviai)</p> <p>b) Ne (27 dalyviai)</p> <p>c) Kita (nurodykite (1 dalyvis):<i>tai būtina, tačiau norint užtikrinti programų kokybę, reikia ne tik to, kas išvardinta, bet svarbūs ir duomenys apie realų suaugusiųjų mokymų poreikį</i>).</p>			
Taip	63	69.2%														
Ne	27	29.7%														
Kita	1	1.1%														
Viso atsakymų	91															

Pagrindinės išvados ir pasiūlymai

1. Neformalusis suaugusiųjų švietimas Lietuvoje reglamentuotas, nurodyti jo tikslai, uždaviniai ir įgyvendinimo principai. Patvirtintas net atskiras šių sričių reglamentuojantis įstatymas, tačiau jis labai bendras ir, nesant poįstatyminių aktų, palieka daug erdvės įvairioms interpretacijoms. Reikėtų ieškoti aiškesnio reguliavimo.
2. Pagrindiniai neformaliojo suaugusiųjų švietimo veikėjai Lietuvoje yra savivaldybės, kurios taip pat yra atsakingos už šios veiklos įgyvendinimo priežiūrą ir kokybės valdymą. Šios veiklos koordinatoriai skiriami savivaldybėse.
3. Pagrindiniai neformaliojo suaugusiųjų švietimo veikėjai Lietuvoje yra savivaldybės, kurios taip pat yra atsakingos už šios veiklos įgyvendinimo priežiūrą ir kokybės valdymą. Šios veiklos koordinatoriai skiriami savivaldybėse. Tačiau tai nėra etatas – tikėtina, kad dėl nepakankamo finansavimo ir galimybės mokėti pakankamą atlygį ši funkcija dažniausiai paskiriama kuriam nors savivaldybės administracijos darbuotojui, taigi, tai nėra pagrindinė šio asmens veikla. Reikėtų ieškoti solidesnio šios veiklos traktavimo.
4. Lietuvoje suaugusiųjų neformaliojo švietimo koordinatorių tinklas yra gerai išvystytas, tačiau aiškaus šios pareigybės aprašymo vis dar nėra, todėl yra daug individualių interpretacijų ir trūksta vieningo supratimo apie vykdomas veiklas. Išeiti. Būtina aptarti, susitarti ir parengti vieningą Koordinatoriaus pareigybės aprašymą.
5. Nors suaugusiųjų neformaliojo švietimo veiklos kokybės priežiūra priskirta savivaldybėms, tačiau dažniau vertinamas kiekybinis, bet ne kokybinis šios veiklos parametras. Tai yra, suaugusiųjų neformaliojo švietimo programų turinio analizei skiriama labai mažai dėmesio. Turinys atidžiau vertinamas tais atvejais, kai šiai veiklai skiriamas valstybės ar savivaldybės biudžeto finansavimas. Tačiau net ir tokiais atvejais turinio vertinimo nepakanka, kad būtų aiškiai atskirtas numatytas mokymasis nuo tiesiog laisvalaikio praleidimo dalyvaujant neformaliojo mokymosi veikloje. Abi minėtos neformaliojo suaugusiųjų švietimo rūšys galimos, tačiau Lietuvoje šiuo metu jis turėtų būti nukreiptas į kiek įmanoma tikslingesnę suaugusiųjų neformalųjį švietimą – orientuotą į asmens darbinius įgūdžius (ypač tais atvejais, kai ši veikla finansuojama valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšomis).
6. Suaugusiųjų neformaliojo švietimo metu įgytų įgūdžių vertinimas iš esmės nėra vykdomas. Tam, kad būtų nustatyta besimokančiųjų dalis, tereikia išmatuoti kiekybinius

veiklos parametrus. Daugiau dėmesio reikėtų skirti šios veiklos vertinimui. Gali būti naudinga sukurti aiškiai aprašytą asmens vertinimo ar įsivertinimo įrankį.

7. Nors Lietuvoje apie 30% suaugusiųjų prisipažįsta besimokantys bent kartą per metus, dažniausiai mokosi bendrųjų įgūdžių, kurie mažai arba tiesiogiai nesusiję su darbu. Lietuvoje neformalusis suaugusiųjų švietimas labiau suprantamas kaip aktyvus laisvalaikio praleidimas mokantis ir labiau siejamas su vyresnio amžiaus žmonių užimtumu laisvalaikiu. Todėl reikia stengtis pasiūlyti suaugusiems aktualų turinį, kuris būtų pateikiamas jiems priimtina forma, priimtinu laiku ir priimtina trukmę.

Šalies ataskaita parengta pagal Erasmus+ programos projekto „Įsivertinimo kokybės užtikrinimo priemonės sukūrimas neformaliajame suaugusiųjų mokyme“, Nr. 2022-1-LT01-KA220-ADU-000085541.

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Nacionalinės agentūros požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei Nacionalinė agentūra negali būti laikoma už juos atsakinga.